

[Forsvarsministeren]

er muligheden for at mindske afhængigheden af atomvåben kommet inden for rækkevidde.

Med andre ord kan vi måske komme i den situation, at det vitale problem, som med rette optager offentligheden, nemlig NATOs eventuelle brug af atomvåben på et tidligt tidspunkt af en konventionel aggression, ikke i samme grad vil trænge sig på. Det alene forekommer mig at være tilstrækkelig grund til nøje at studere den nye teknologi, som er på trapperne, og vurdere dens eventuelle konkrete anvendelse. At hæve atomtærsklen vil jeg betragte som et uhyre vigtigt sikkerhedspolitisk fremskridt.

Teknologiproblematikken blev taget op af stats- og regeringscheferne på NATO-mødet i Bonn den 10. juni 1982, og det hedder i en erklæring herfra bl.a.:

»Vi vil undersøge mulige metoder til at drage fuld fordel både teknisk og økonomisk af frembrydende teknologier, især for at forbedre det konventionelle forsvar.«

I konsekvens heraf forelagde den amerikanske forsvarsminister på forsvarsplanlægningskomiteens ministermøde i december 1982 et oplæg til et opklaringsarbejde med hensyn til, hvilken ny teknologi der kan komme på tale, og hvilken rolle den vil kunne spille i forskellige konkrete sammenhænge. Dette arbejde er endnu ikke færdigt i NATO, men det har foreløbig ført til en erkendelse af behovet for at udvikle et fælles konceptgrundlag for alliancen som forudsætning for en rationel udnyttelse af den ny teknologi.

Forsvarsministrene besluttede således på forsvarsplanlægningskomiteens møde i december 1983, at de militære myndigheder skulle udarbejde et sådant bredere grundlag, der muliggør en samlet vurdering af, hvorledes det konventionelle forsvar kan forbedres inden for rammerne af den gældende strategi. Herved vil også andet konceptarbejde, der er i gang inden for NATO-organisationen, kunne tages i betragtning i en større sammenhæng.

Jeg vil herefter vende mig til nogle af de emner, som har medført så mange misforståelser og også ubegrundede formodninger. Det såkaldte Field Manual 100-5 Operations fra august 1982 er et nationalt amerikansk reglement, der beskriver den taktiske doktrin, som er generelt gældende for den amerikanske hær. Doktrinen, som normalt går under

navnet Airland Battle, understreger behovet for initiativ og bevægelighed og rummer bl.a. mulighed for modangreb på mål på fjendens territorium, herunder dennes forstærkninger.

På NATO-området gælder doktrinen kun, i det omfang den er forenelig med NATO-retningslinjer, -doktriner og -procedurer. Den ændrer altså ikke på nogen måde de i NATO gældende regler, eksempelvis ikke de eksisterende politiske procedurer for eventuel anvendelse af atomvåben.

Den amerikanske hær udvikler i øvrigt løbende koncepter for kampens førelse i fremtiden, og et af disse er Airland Battle 2000-studien, som blev afsluttet i august 1982. I den nuværende version er den en bredt formuleret, overordnet idé om, hvorledes den samlede forsvarskamp kan tænkes ført under de forventede forhold i perioden 1995-2015. Man forestiller sig en landforsvarskamp med luftstyrker som integreret støtteelement. Heri vil hurtighed, smidighed og overraskelse blive anvendt maksimalt med det mål at konfrontere en talmæssigt overlegen angriber med en stadig følge af uventede situationer, hurtigere, end han er i stand til at reagere imod det. Dette kræver meget stor mobilitet og evne til også at angribe bag frontlinjen, således at modstanderen fratages initiativet og tvinges til at opgive erobret territorium.

I november 1981 introducerede USA elementer af Airland Battle 2000-studien i en undergruppe i NATO-afdelingen for materielsamarbejde. Det skete med henblik på udvikling af et NATO-koncept, der kunne finde anvendelse i den fremtidige materielplanlægning. Også den studie, der endnu ikke er afsluttet, går under betegnelsen Airland Battle 2000, men er altså ikke identisk med den nationale amerikanske studie af samme navn. Som alt andet arbejde i NATO foregår denne studievirksomhed selvsagt inden for rammerne af NATOs strategi.

Uafhængigt heraf har USA og Vesttyskland i august 1982 erklæret sig enige i, at dele af Airland Battle 2000-studien kan danne grundlag for udvikling af bilaterale koncepter for doktriner, materiel og organisation. Det foreligger i form af et memorandum undertegnet af stabschefen for den amerikanske hær og inspektøren for den vesttyske hær. Her er altså ikke tale om et NATO-anliggende.